

Nr 195.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående rätt till tjänstårsberäkning för kemisten K. A. Schröder; given Stockholms slott den 14 april 1917.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen förklara,

att kemisten vid mariningenjörkåren Karl August Schröder må äga att för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han före tillträdet till sin ordinarie befattning varit anställd såsom kemist vid flottans varv i Karlskrona.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Hans Ericson.

*Utdrag av protokollet över sjöförsvarsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 14 april 1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern SWARTZ,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LINDMAN,
Statsråden: VON SYDOW,
STENBERG,
FALK,
HAMMARSTRÖM,
MÅRTEN ERICSSON,
ÅKERMAN,
CARLESON,
HANS ERICSON,
DAHLBERG.

Departementschefen, statsrådet Hans Ericson, anförde härefter:

Från och med år 1912 har vid flottans varv i Karlskrona varit anställd en kemist med åliggande att utföra för anbudsprövningar, besiktningar eller eljest för varvets ändamål förekommande kemiska och mekaniska undersökningar samt att förestå varvets oljefabrik. Under åren 1912—1916 har avlöningen till denne tjänsteman utgått i form av årligt arvode å 4,000 kronor och bestritts av anslaget till flottans nybyggnad och underhåll. Innehavaren av kemistbefattningen har under samma tid varit anställd av varvschefen genom kontrakt med 6 månaders uppsägning.

I skrivelse den 2 november 1915 angående beräkning av utgifterna å vissa femte huvudtitelns anslag för år 1917 hemställde marinförvaltningen, att kemisten måtte upptagas å mariningenjörkårens stat med samma ställning och med enahanda avlöningsförmåner, som vore gällande för min-, torped-, elektro- och artilleriingenjör, eller lön 4,500

kronor, tjänstgöringspenningar 500 kronor samt fyra ålderstillägg, vart och ett å 500 kronor, efter 5, 10, 15 och 20 års väl vitsordad tjänstgöring.

Till stöd för denna framställning anförde marinförvaltningen huvudsakligen följande.

Den å Karlskrona varv sedan en lång följd av år befintliga materialprovningsanstalten hade på senare åren, i och för möjliggörandet att å varvet kunna utföra sådana undersökningar och kemiska analyser, som erfordrades ej minst i samband med skeende materialupphandlingar, måst utökas med ett kemiskt laboratorium, vars verksamhetsområde genom den å varvet bedrivna tillverkningen av smörjoljor för flottans behov i högst väsentlig grad ökats. Anstalten i fråga sköttes från början av någon av de å varvet tjänstgörande mariningenjörerna, men, då det visade sig nödvändigt att för ändamålet kunna disponera över en ingenjör med speciell kemisk-teknisk utbildning, antogs, såsom nyss nämnts, från och med år 1912 å Karlskrona varv en kemist, vilken jämväl hade att förestå varvets oljefabrik.

Den verksamhet, som å materialprovningsanstalten bedreves, vore av sådan ekonomisk betydelse, att stor vikt måste fästas vid, att arbetet leddes och handhades av fullt sakkunnig person. Genom anställning på sätt förut sagts torde man svårigen kunna påräkna att finna någon lämplig person, som vore villig kvarstanna längre tid, och kunde upprepade ombyten utan tvivel i detta fall medföra stora olägenheter och förluster. Det torde därjämte vara uteslutet, att behovet av en utbildad kemist å Karlskrona varv skulle vara av övergående natur.

Enligt vad som framgår av statsrådsprotokollet över sjöförsvarsärenden den 14 januari 1916, bifogat samma års statsverksproposition, uttalade dåvarande departementschefen vid nämnda tillfälle att, ehuru behovet därav att å mariningenjörkårens stat uppfördes en kemistbefattning icke blivit framlagt i propositionen nr 60 angående sjöförsvarets ordnande till 1914 års senare riksdag, ansåge sig dock departementschefen böra understödja marinförvaltningens ifrågavarande förslag. Det syntes nämligen departementschefen oomtvistligt, att den verksamhet, som bedreves av den vid Karlskrona station för det dåvarande mera tillfälligt anställda kemisten, vore av den vikt för flottan, att befattningen borde upptagas på stat. Härigenom kunde ock den lofvärda och icke minst i ekonomiskt avseende gynnsamma utveckling, som på detta område kommit till stånd vid Karlskrona station, förväntas komma att ytterligare fortgå. I detta avseende omnämnde departementschefen, att enligt en honom från varvschefen vid flottans station i Karlskrona tillhandakommen uppgift de besparingar, som under tiden

från och med den 1 mars 1912 till och med den 31 december 1915 uppkommit genom fabrikationen vid varvets oljefabrik, beräknats uppgå till omkring 135,000 kronor å tillverkningen av maskinolja och till omkring 15,000 kronor å fabrikationen av linolja.

I enlighet med Kungl. Maj:ts, på departementschefens hemställan, i statsverkspropositionen till 1916 års riksdag gjorda framställning upptog riksdagen å mariningenjörkårens stat för år 1917 en kemistbefattning med förut angivna avlöningsförmåner.

Kemistbefattningen vid flottans varv i Karlskrona har allt sedan den 1 mars 1912 innehafts av civilingenjören Karl August Schröder. Efter det med anledning av riksdagens förberörda beslut kemistbefattningen i reglementsenlig ordning kungjorts till ansökning ledig, inkom ansökning till erhållande av befattningen endast från bemälda Schröder; och blev Schröder den 30 december 1916 av Kungl. Maj:t förordnad att från och med den 1 januari 1917 vara kemist vid mariningenjörkåren.

Kemisten Schröder har nu i en till Kungl. Maj:t ställd och av marinöverdirektören med yttrande den 10 nästlidna mars insänd skrift anhållit, bland annat, att i sin befattning som kemist vid mariningenjörkåren få räkna sig till godo sin föregående tjänstgöring som kemist vid flottans varv i Karlskrona, varigenom han efter 5 års väl vitsordad tjänstgöring, räknat från och med år 1913, eller med 1918 års ingång skulle komma i åtnjutande av det i staten för kemisten upptagna första ålderstillägget å 500 kronor.

I sitt berörda yttrande har marinöverdirektören uttalat att, när riksdagen i liknande fall medgivit befattningshavare rätt att i fråga om ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han före befattningens upptagande å av riksdagen godkänd stat innehaft motsvarande befattning, det syntes honom, att enahanda förmån borde beredas kemisten Schröder.

Härefter har marinförvaltningen i utlåtande den 22 nästlidna mars tillstyrkt framställningen därom, att Schröder finge för ålderstilläggs åtnjutande tillgodoräkna sig sin tjänstgöring såsom kemist vid flottans varv i Karlskrona från och med den 1 januari 1913.

Departements-
chefens
yttrande.

Den nu föreliggande framställningen avser tillämpning av grundsatsen därom, att innehavare av befattning, som uppföres på stat, må för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han dessförinnan innehaft stadigvarande anställning i statens

tjänst av enahanda beskaffenhet som den i stat uppförda befattningen. Då denna grundsats måste anses rättvis och billig samt vid ett flertal föregående tillfällen vunnit Kungl. Maj:ts och riksdagens godkännande, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen förklara,

att kemisten vid mariningenjörkåren Karl August Schröder må äga att för åtnjutande av löneförhöjning genom ålderstillägg räkna sig till godo den tid, han före tillträdet till sin ordinarie befattning varit anställd såsom kemist vid flottans varv i Karlskrona.

Till vad departementschefen sålunda hemställt täcktes Hans Maj:t Konungen, på tillstyrkan av statsrådets övriga ledamöter, lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, en vid detta protokoll fogad bilaga utvisar.

Ur protokollet:

C. E. Landberg.
